

REGIONAL PLAN FOR RONDANE – SØLNKLETEN.

VURDERING OG BEHANDLING AV HØRINGSINNSPILL 1.GANGS HØRING

Innstilling fra styringsgruppene for Rondane og Sølknkletten.

04.04.11

Innhold

1. Generelt	3
2. Hovedinnhold i innspillene	4
2.1 Felles	4
2.2 Rondane.....	4
2.3 Sølnekletten.....	5
3. Vurdering av innspill som gjelder planen som helhet.....	6
3.1 Felles mål og retningslinjer	6
3.2 Forholdet til naturmangfoldloven.....	7
3.3 Kartfremstilling	8
3.4 Handlingsprogram	8
4. Særskilte vurderinger av høringsinnspill.....	8
5. Konkrete forslag til endringer i planforslaget	9

1. Generelt

Høringsperiode og høringssinnspill

Regional plan for Rondane – Sølknkletten var ute til høring i perioden desember 2010 til 1.februar 2011. I løpet av høringsperioden er det innkommet 58 uttalelser samlet. Noen innspill er knyttet til hele planområdet, andre spesifikt for delområde Rondane eller delområde Sølknkletten.

Behandling av innspill

Hovedtrekk fra de enkelte innspillene er gjengitt i vedlegg med kommentarer og vurderinger. For ordens skyld er disse ”sortert” på Rondane og Sølknkletten for å se hva som gjelder de spesifikke områdene.

I tillegg foreligger det et eget vedlegg med kommentarer og vurderinger knyttet til innspill fra fylkesmennene og villreinnemnda (støttet av DN og Fnf Hedmark og Oppland). Kommentarene og vurderingene ses i betraktning av øvrige innspill til planen.

Møte i styringsgruppene

Felles møte i styringsgruppene for Rondane og Sølknkletten er gjennomført fredag 18.februar og torsdag 10.mars. Referat fra disse møtene blir lagt ut på www.oppland.no/fdp-rs.

Endringer i planforslaget

Plankart

Det er ikke foretatt vesentlige endringer i soneinndelinger, kun mindre justeringer for delområde Rondane. Farger på sonene er justert for å få frem klarere de ulike sonene på illustrasjonskartet.

Planbeskrivelsen

Endringene i planbeskrivelsen er fortrinnsvis knyttet til begrepsbruk og presiseringer i retningslinjer (noen endringer på skal og bør), redigeringsmessige endringer, og noe mer presisering av saksgang mv. Hovedinnholdet er likt.

For Rondane-delen er det lagt inn vesentlig mer tekst i plandokumentets kap. 3.2 for å forklare og gi mer bakgrunn for de vurderinger som er foretatt.

Plandokumentet er også supplert i forhold til vurderinger etter naturmangfoldloven.

I handlingsprogrammet har vi forsøkt å foreta en sterkere prioritering og plassering av ansvar. Oppstilling av endringer i innhold (som ikke er av redigeringsmessig art) fremgår av kap. 3.

Forslag til videre framdrift

Etter behandling i styringsgruppene legges planen fram for behandling i fylkesutvalget i Oppland og fylkesrådet i Hedmark. Styringsgruppene anbefaler overfor fylkesutvalget i Oppland og fylkesrådet i Hedmark at planen legges ut på ny høring, for å få innspill til de endringer som er gjort i planen. Ny høring vil da bli foretatt våren - sommer 2011 med sluttbehandling i fylkestingene høsten 2011.

2. Hovedinnhold i innspillene

2.1 Felles

Reaksjonene på planen er nokså ulike avhengig av hvem innspillene kommer fra. Der innspillene kommer fra lokale berørte eller organisasjoner som representerer næringslivet blir planen fort oppfattet som en ”verneplan”, mens fylkesmennene og villreinnemnda omtaler den som en ”næringsplan”.

For planområdet som helhet er de sterkeste innspillene om endringer i planen knyttet til felles uttalelse fra fylkesmennene (Hedmark og Oppland) og villreinnemnda, støttet av DN og Fnf Hedmark og Oppland. Det er da fortrinnsvis felles retningslinjer det foreslås endringer i, samt presiseringer om forholdet til naturmangfoldloven.

Handlingsprogrammet blir fremhevet som viktig. Dette må gjøres mer forpliktende, se pkt. 3.4.

2.2 Rondane

I Rondane er det en gjeldende fylkesdelplan som ble godkjent 18.05.2000.

Etter den tid har det pågått mange verneprosesser innenfor området, og fra 2003 er det godkjent mange nye landskapsvernområder, naturreservat og Dovre Nasjonalpark. I Rondane Nasjonalpark ble egen forskrift godkjent i 2003. Felles for disse verneområdene er at formålet bl.a. er å ta vare på villreinen.

Det har kommet fram ønsker om mer tydelige og konkrete retningslinjer fra flere. Det har også vært konstruktive innspill med forslag til forbedringer. Vi har nå gjennomgått teksten på nytt med det mål å få den klarere.

Reiselivet og grunneierorganisasjoner uttaler at den nye planen er mer restriktiv til utvikling enn gjeldende plan. Det har også vært en usikkerhet mellom forvaltningsplaner i de verna områdene som behandles etter Naturmangfoldloven, og regional plan som behandles etter Plan- og bygningsloven. Grenser for verna områder og soner i regional plan krysser av og til hverandre, og det kan bli uoversiktlig. Det er foreslått å justere grenser for sonene der det er små avvik, slik at det blir en felles grense. Dette er utført der det er små justeringer som går begge veier.

Kommunene har vært med på en omfattende scenarieprosess, og samarbeidet med kommunene er mer omfattende enn det som er beskrevet i planprogrammet.

Dette er en medvirkende årsak til at det er få og små merknader fra kommunene.

Fylkesmennene i Hedmark og Oppland, Villreinnemnda, DN og FNF Hedmark og Oppland mener at prosessen ikke har gitt svar på bestillingsbrevet frå Miljøverndepartementet av 12.04.2007.

Ett av kommentarene er at det etterlyses omfang og plassering av nye byggeområder.

Planprogrammet slår fast at det skal ikke angis omfang og plassering av nye byggeområder, men at dette skal vurderes i kommuneplanprosesser.

I Rondane sør har vi tatt ut av planforslaget et kart med en grense som viste at i områdene innefor grensa skulle det ikke gjøres inngrep i de store myrområdene. Teksten til kartet var uklar, og det er nå lagt inn en ny tekst i retningslinjene.

Temakart for bomveger og vinterstengte veier er tatt ut av planen. I stedet er retningslinjene omformulert når det gjelder veier og trafikk.

Det er etterlyst en bedre begrunnelse for de valg som er gjort i planprosessen når det gjelder å trekke grenser for de ulike sonene. Dette er nå gjort, og plandokumentet er blitt mer omfattende enn ved første gangs behandling.

2.3 Sølnekletten

For Sølnekletten er hovedinntrykket at man i stor grad er fornøyd med planens hovedinnhold og intensjoner, og det er få kommentarer som går på soneinndeling og utbyggingsomfang. De fleste innspillene som er knyttet til geografiske avgrensninger er fortsatt knyttet til fokusområdene i planen; Gråsjøen, Haustdalen og Atnsjølia.

Mange er opptatt av å sikre *mulighetsrommet* videre og viser til delvurderinger for Sølnekletten der utfordringer for lokalsamfunn og villrein er gjengitt. Bærekraftig næringsutvikling og ressursutnyttelse er viktige stikkord. For Sølnekletten er det særlig viktig å ivareta mulighetene til fortsatt satsing på utmarksnæring, seterturisme og bærekraftig turistvirksomhet. Landbruket må gå som før uten ytterligere restriksjoner. Det er også flere innspill knyttet til framtidig forvaltning av planområdet.

Fylkesmannen, villreinnemnd og DN har akseptert delrapporten for Sølnekletten mht. planbeskrivelse og de konsekvensvurderinger som er foretatt.

Det er fortrinnsvis felles retningslinjer for planområdet Rondane – Sølnekletten, og antydning om utviklingsmuligheter nord for Atnsjøen det rettes merknader mot.

3. Vurdering av innspill som gjelder planen som helhet

3.1 Felles mål og retningslinjer

Kap. 4 Felles mål for Rondane og Sølnekletten

Under delmål 4.2 om villrein endres ”levedyktig” stamme til ”livskraftig” stamme i tråd med innspill fra Direktoratet for naturforvaltning (DN).

Retningsgivende plan

Regional plan for Rondane – Sølnekletten er en retningsgivende plan etter plan- og bygningslovens bestemmelser, og er ikke en bindende arealplan med juridiske bestemmelser. Mange av innspillene i felles uttalelse fra fylkesmennene i Hedmark og Oppland, samt villreinnemnda (også støttet av DN og FNF) er knyttet til ordbruk som ”bør”, ”skal”, ”skal vurderes”, ”må vurderes” eller ”bør vurderes”. Det er derfor nødvendig å kommentere dette noe.

Regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen (PBL § 8-2). Dersom retningslinjer for arealbruk i den regionale planen fravikes i kommunale planer gir dette grunnlag for innsigelse fra berørte myndigheter.

Retningslinjer i regional plan vil ikke være juridisk bindende, men vil vise hvilke prinsipper overordna myndigheter vil legge til grunn for behandling av planer og dispensasjonssøknader.

I den regionale planen gis det retningslinjer for hvordan kommunene bør følge opp planen, og råd om hvordan andre aktører (rettighetshavere, organisasjoner, næringsliv) mv. kan følge opp planen.

Retningslinjene er å betrakte som forslag til hvordan prinsippene i planen kan konkretiseres gjennom kommuneplanlegging, reguleringsplanlegging, enkeltsaksbehandling og dispensasjonsbehandling. I noen tilfeller vil det være hjemmel til å fastsette bindende bestemmelser i kommuneplan og reguleringsplan, i andre tilfeller vil det kun være hjemmel til å fastsette retningslinjer for oppfølging.

I andre tilfeller vil retningslinjene være råd til rettighetshavere og næringsliv om forhold som bør tas opp til diskusjon og der det gis en anbefaling om oppfølgende tiltak.

Dette bør derfor gjenspeile seg i ordbruken i planen. Vi har ikke funnet det riktig å bruke begrepene ”skal” og ”må” når det gis råd og anbefalinger som fortrinnsvis er knyttet til det ”privatrettslige området”. Der kommunene har mulighet til å fastsette bindende bestemmelser er det mer naturlig å bruke disse begrepene. Der kommunene kun kan gi råd, vil det være mer riktig å bruke begrep som ”anbefales” og ”bør”.

Uansett vil ordene ”skal” og ”må” bety ”bør” i en retningsgivende plan, men man gir en litt ulik tyngde til begrepene/rådene.

I forhold til kommunene, lokalbefolkningen og rettighetshaverne vil begrepsbruken være viktig. Det viktigste med planen er å gi kunnskap og forståelse for de vurderinger som bør gjøres, gi de tilhørighet til planen og en aksept for innholdet, slik at denne blir fulgt opp i praksis. Økt samarbeid, åpenhet og forståelse for problemstillingene både ut fra villreinhensyn og et lokalsamfunnsperspektiv er særlig viktig. Positiv oppfølging gjennom handlingsprogram er derfor særlig viktig.

Mulighetsrommet generelt

Mange er redde for at den regionale planen blir en ren ”verneplan”, noe som ikke er i tråd med bestillingen fra MD der hovedmålet med planen er ; *å forene målene om lokal omstilling og utvikling med nasjonale mål om en helhetlig forvaltning av fjellområdene og sikring av villreinens leveområder.*

Både i Rondane og Sølnekletten har man vært opptatt av å sikre ”mulighetsrommet” mht. styrking av landbruk og utmarksnæring. Utmarksressursene (jakt og fiske) og gårdens totale ressurser (inklusive bygninger) er viktig ressurser for næringsutvikling. Innenfor LNF-formålet (LNF, underformål a) er tiltak innenfor landbruksbegrepet og Landbruk + (veileder T-1443) tillatt. Utmarksnæring basert på stede egne ressurser (eks. utleie av jakt- og fiskerettigheter, jaktpakker, opplevelsesnæring, overnatting i eksisterende husvære etc) vil i mange tilfeller være ”utenfor” eller ”i kanten” av landbruksbegrepet slik det er definert i plan- og bygningsloven. For å ta vare på mulighetene til utmarksnæring i distriktene og aktiv bruk og vedlikehold av en verdifull bygningsmasse (setrer og utmarkshus) vil det i flere tilfeller være behov for å avklare hvordan man vurderer, behandler og tilrettelegger for slik virksomhet gjennom kommuneplanlegging, områderegulering, reguleringsplanlegging mv.

Det er et ønske at den regionale planen ikke legger begrensninger generelt på slik virksomhet, men at det også videre kan gjøres en konkret vurdering av ulike former for virksomhet når dette ikke er til skade for villrein. Det vises også til tilsvarende problemstillinger og vurderinger i regional plan for Hardangervidda. Planen ønsker ikke å legge opp til utbygging som skader villreinen, men ønsker å sikre et mulighetsrom for lokal bærekraftig næringsutvikling.

Om eksisterende fritidsbebyggelse i sone 1 og 2.

Det er i planforslaget gitt retningslinjer om ei øvre ramme for utvikling av bebyggelse på eksisterende fritidseiendommer for planområdet som helhet, spesifisert med 140 m² for buffersoner og 100 m² for sone 1. Hensikten med disse retningslinjene er ikke å åpne for en generell utbygging på eksisterende fritidseiendommer innenfor disse rammene, men å gi et mulighetsrom for å foreta en konkret vurdering av aktuelle tiltak. Enten gjennom å gi bestemmelser i kommuneplan for enkeltområder, noe som er fornuftig å vurdere i områder med en viss samling av hyttebebyggelse, og ellers gi mulighet for en konkret vurdering innenfor disse rammene ved søknad om dispensasjon. Hovedhensikten er å ivareta muligheten til å vurdere mindre tilbygg i særskilte tilfeller og gi muligheter for uthus (do, vedskål etc) som ikke anses å føre til økt ferdsel eller press på villrein. Uansett må det foretas en konkret vurdering av den enkelte søknad. Noe av bakgrunnen for retningslinjene – er et ønske fra kommunene om å ha et felles ”tak” som ingen går over, samt at man frykter at en betegnelse som nasjonalt villreinområde, eller buffersone vil medføre at overordna myndigheter avslår enhver søknad med bakgrunn i villreinhensyn uten en konkret vurdering av den reelle virkningen av tiltaket for villrein.

3.2 Forholdet til naturmangfoldloven

Det er i høringsrunden kommet innspill på at forholdet til naturmangfoldloven ikke er tilstrekkelig avklart og synliggjort. Det er derfor tatt inn tillegg i planen under kap. 2.2 Kunnskapsgrunnlaget om forholdet til naturmangfoldlovens § 8, samt tillegg i kap. 3.1.2 om naturmangfoldlovens mer generelle betydning for planen.

Konkrete vurderinger av planforslaget i forhold til prinsippene i § 8 – 12 er tatt inn i de særskilte vurderingene for de to delplanområdene (Rondane og Sølnekletten) i kap. 3.2 og 3.3.

3.3 Kartfremstilling

Det er kommet inn noen merknader på kartfremstilling og lesbarhet. Det er vanskelig å se forskjell på de ulike sonene på illustrasjonskartet. Dette løser vi enkelt ved å bruke andre farger, eller større kontraster. Endelig utforming av plankart og illustrasjonskart avklares med Miljøverndepartementet, og bør ses i sammenheng med de øvrige planområdene.

3.4 Handlingsprogram

Det er flere innspill som knytter seg til viktigheten av et oppfølgende handlingsprogram, og at dette må ”spisses” mer og gjøres mer forpliktende. De ulike aktørene bør i ny høringsrunde utfordres på ansvar for initiativ og gjennomføring. Handlingsprogrammet skal rulleres hvert år. I tillegg må det presiseres at planen som helhet skal rulleres/revideres ved behov, og dette foreslås tatt inn i handlingsprogram i likhet med forslag til regional plan for Hardangervidda..

4. Særskilte vurderinger av høringsinnspill

Kommentarer og vurderinger knyttet til de enkelte høringsuttalelser fremgår av følgende dokumenter:

- ✚ Vurdering av høringsinnspill Rondane, 1.gangs høring (eget dokument)
- ✚ Vurdering av høringsinnspill for Sølnekletten, 1.gangs høring;
 - Del 1 – viktigste hovedmomenter/oppsummering og anbefaling
 - Del 2 – vurdering av de enkelte høringsinnspill
- ✚ Vurdering av og kommentarer til felles grunnlagsdokument, kap 8 om retningslinjer fra fylkesmennene i Oppland og Hedmark, samt villreinnemnda (støttet av DN og FNF Oppland og FNF Hedmark)

5. Konkrete forslag til endringer i planforslaget

Illustrasjonskart:

Noe endring av farger på soneinndeling på felles illustrasjonskart for å skille de ulike Sonene bedre. Dette har ingen juridisk eller politisk betydning, kun av informativ art.

Temakart Sølnekletten:

Noen tillegg og korrigeringer i ferdselskart mht. dagens status for løypetrasèer, samt tillegg gamle ferdselsveger. Tillegg har ingen politisk betydning, kun av informativ karakter.

Planbeskrivelse generelt:

- Kap. 1. Tillegg om St. meld. nr. 39 (2000-2001) om friluftsliv i kap. 1.2.3, siste avsnitt
- Kap. 2 Redigeringsmessige endringer – noe omstrukturering av tekst i kap. 2.2 – 2.5. Noe tillegg i kap. 2.2 om kunnskapsgrunnlaget.
- Kap. 3 Nytt kap. 3.1 om konsekvensvurdering og naturmangfoldlov generelt for området.
- Vesentlige tillegg i kap. 3.2 Rondane
- Noe endring i kap. 3.3 Sølnekletten:
- gjelder kap. 3.3.1
 - presisering av landbruksveger i første kulepunkt under 3.3.2.
 - Kommentarer til retningslinjer for sone 1 (siste 3 avsnitt av kap. 3.3.4)
 - Kommentarer til retningslinjer for sone 2 (siste avsnitt kap. 3.3.5)
 - Tillegg kap. 3.3.10 om samlet virkning
 - Tillegg kap. 3.3.11 om forholdet til naturmangfoldloven

Planbeskrivelse mål

Under delmål 4.2 om villrein endres ”levedyktig” stamme til ”livskraftig” stamme.

Planbeskrivelse retningslinjer

Generelt for retningslinjene – noe endringer fra bør til skal, eller skal vurderes.

- Kap. 5.2 Endringer og presiseringer i saksgang (saksbehandling og forvaltning) Retningslinjer for nye landbruksveger og retningslinjer om motorisert ferdsel i utmark tatt inn som generelle retningslinjer for planområdet (flyttet fra enkeltsoner)
- Kap. 5.3 Noe endring i retningslinjer for fritidsbebyggelse. Presisering av at 100 m² er en øvre ramme for bebyggelsen, og ikke en generell åpning for utbygging innenfor denne rammen.
- Noe endring under retningslinjer for veger og motorisert ferdsel. Noe av retningslinjene er flyttet spesifikt til det enkelte delområde.
- Kap. 5.4 Noe endring/presisering av retningslinjer om eksisterende fritidsbebyggelse. Presisering av at 140 m² er en øvre ramme for bebyggelsen, og ikke en generell åpning for utbygging innenfor denne rammen.
- Kap. 5.5 Nytt kap: Tidligere retningslinjer for turistvirksomhet og utmarksnæring er samlet for sone 1 og sone 2 i Rondane og Sølnekletten. Noe presiseringer av innhold, vilkår og avbøtende tiltak.
- Kap. 5.7 Retningslinjer for sone 4. Tillegg under fritidsbebyggelse og ferdsel, andre avsnitt om hyttebygging nord for Atnsjøen.

Kap. 5.9 Noe endring av tekst under sone 1 for Sølnekletten jf. felles retningslinjer i nytt kap. 5.5. Noe tillegg om veger (flyttet fra tidligere felles retningslinjer for sone 1).

Handlingsprogram

Kap. 6.1 Tillegg om revidering/rullering av plan

Kap. 6.2.3 Presisering av prioriterte tiltak for Sølnekletten i tråd med innspill i høringen

Kap. 6.3 Aktuelle tiltak opplistet